

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Filosofie

Testul 3

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. J. P. Sartre consideră că:
 - a. în cazul omului, *esența precedă existența*
 - b. în cazul omului, *existența precedă esența*
 - c. sensul existenței ființei umane este apropierea de Dumnezeu
 - d. scopul existenței ființei umane este acela de a fabrica unelte
2. Morala răspunde la una din întrebările:
 - a. care opinii sunt adevărate și care sunt false?
 - b. ce sunt eu?
 - c. care acțiuni sunt bune și care sunt rele?
 - d. ce pot să știu?
3. **Nu** constituie o problemă de etică aplicată:
 - a. condamnarea la moarte
 - b. clonarea
 - c. eutanasia
 - d. căutarea fericirii
4. Libertatea negativă presupune:
 - a. implicarea în acțiuni dăunătoare altor oameni sau ordinii social-politice
 - b. absența constrângerilor arbitrare impuse de puterea politică sau de alți oameni
 - c. intervenția amplă a statului în sfera vieții individuale, intervenție menită să pună la dispoziția fiecărei persoane mijloacele necesare atingerii scopurilor sale
 - d. existența condițiilor necesare pentru atingerea scopurilor individuale, capacitatea fiecăruia dintre noi de a realiza ceea ce dorim
5. Omul, potrivit lui L. Blaga:
 - a. ființează numai *întru imediat și pentru securitate*
 - b. este creator de cultură
 - c. ființează numai *întru mister și pentru revelare*
 - d. relevă imediatul, fără a-l depăși
6. Responsabilitatea social-politică presupune:
 - a. o conducere politică de tip dictatorial
 - b. cedarea libertății în schimbul unor favoruri
 - c. abuzul de putere al statului
 - d. respectarea legilor și asumarea consecințelor încălcării lor
7. Etica aplicată se caracterizează prin faptul că:
 - a. este un demers reflexiv desfășurat asupra faptelor concrete
 - b. este un demers reflexiv desfășurat asupra faptelor generale
 - c. definește principiile universale ale acțiunilor morale
 - d. derivă principii morale din analiza faptelor generale

8. La Aristotel, scopul urmărit pentru sine și nu pentru altceva, este:
- inteligența
 - plăcerea
 - fericirea
 - bogăția
9. Care dintre următoarele forme ale imperativului categoric kantian este corectă?
- acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege fizică
 - acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege universală
 - acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege psihică
 - acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege cauzală
10. În viziunea lui L. Blaga, sensul existenței ființei umane constă în:
- alegerea dintr-o multitudine de posibilități
 - revelarea misterului, prin creație
 - practicarea îndoielii metodice
 - aflarea adevărului absolut

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate forme de cunoștințe specifice teoriei kantiene a cunoașterii, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Cunoștințe a priori	1. Cunoștințe bazate pe experiență.
b. Cunoștințe a posteriori	2. Judecați în care legătura predicatului cu subiectul este gândită fără identitate, fiind numite și judecați extensive.
c. Cunoștințe analitice	3. Cunoștințe independente de orice experiență.
d. Cunoștințe sintetice	4. Judecați realizate din respect pentru lege și nu din înclinație.
	5. Judecați în care legătura predicatului cu subiectul este gândită prin identitate, fiind numite și judecați explicative.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *orice cunoaștere a noastră începe cu experiența*.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța erorii în progresul procesului de cunoaștere.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Existența întru mister și revelare este un mod eminentemente uman. (...) Dacă animalul produce uneori fie unelte, fie lăcașuri, fie organizații, actele sale nu izvorăsc din existența întru mister și revelare. Aceste acte nu sunt „creatoare”; ele se degajă stereotip din grija de securitate a animalului și, mai ales, a speciei, în lumea sa. Existența întru imediat și pentru securitate este desigur un mod pe care nu-l depășește conștiința niciunui animal. (...).

(Lucian Blaga, *Geneza metaforei și sensul culturii*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două orizonturi existențiale. **4 puncte**
 2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *existență* și *cultură*. **10 puncte**
 3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentate în textul dat. **6 puncte**
- B.** Problematika moralei este proprie numai omului, apărând atunci când reflectăm asupra raportului dintre scopurile noastre și starea de fapt.
1. Menționați trei probleme morale. **6 puncte**
 2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, importanța moralei în viața unei persoane. **4 puncte**